

NOTAT

4. september 2023
2023 - 9933
davchi

Orienteringsnotat til Erhvervsudvalget vedrørende konkurrenceevnerådsmøde 25. september

1. Sager til forhandlingsoplæg

Forslag til den maritime sikkerhedspakke

Kommissionen har den 1. juni 2023 præsenteret den maritime sikkerhedspakke. Hensigten er at modernisere og styrke EU-reglerne for maritim sikkerhed og miljøbeskyttelse.

Den maritime sikkerhedspakke indeholder forslag til revision af fire retsakter på Erhvervsministeriets ressort:

- Direktiv om opfyldelse af kravene til flagstater
- Direktiv om havnestatskontrol
- Direktiv om undersøgelser af ulykker i søtransportsektoren
- Forordning om oprettelse af det europæiske agentur for søfartssikkerhed (EMSA)

Det femte forslag i pakken – direktiv om forurening fra skibe og om indførelse af sanktioner for overtrædelser – vil blive forelagt af miljøministeren.

Kommissionen ønsker med forslagene at tilpasse EU-regelsættet til de internationale bestemmelser, der er fastsat i bl.a. FN's Søfartsorganisation (IMO); at styrke sikkerhed til søs, miljøbeskyttelse og digitalisering; og at fremme tillid og samarbejde mellem medlemslandene, Kommissionen og interessenter.

Det Blå Danmarks konkurrenceevne og internationale anerkendelse går hånd i hånd med Danmarks ry for kvalitets-skibsfart. Det kræver, at EU-reguleringen er ambitiøs og stemmer overens med den internationale regulering.

Regeringen hilser derfor formålet med den maritime sikkerhedspakke velkomment sammen med Kommissionens ambition om at styrke implementering og håndhævelse af internationale regler. Regeringen er enig i, at revisionen skal facilitere digitalisering, reducere administrative byrder og fremme grøn skibsfart. Grundet søfartens globale karakter finder regeringen, at reglerne som udgangspunkt skal følge de internationale forpligtelser, og at eventuelle supplerende europæiske krav skal være velbegrundede og stå mål med formålet. Regeringen finder det vigtigt, at medlemslandene be-varer muligheden for selv at tilrettelægge arbejdet med sikring af maritim sikkerhed og miljøbeskyttelse.

Forslag til forordning om en platform for strategiske teknologier i Europa

Europæisk industris konkurrenceevne er udfordret af en hurtigt forandrende geopolitisk landskab. Europa er for eksempel blevet for afhængige af enkelte aktører, når det kommer til specifikke råvarer og materialer. Samtidig står EU over for en bunden opgave om at levere på den grønne omstilling.

Der er derfor brug for at opskalere og styrke EU's position inden for en række kritiske teknologier, ikke mindst for at kunne understøtte målsætningerne om den grønne og digitale omstilling og nedbringe vores strategiske afhængigheder.

Europa-Kommissionen har derfor fremsat forslag til forordning om Platform for Strategiske Teknologier i Europa, som skal danne en ramme for investeringer via EU's budget i innovation og produktion af strategisk digitale-, grønne- og boiteknologi. Forslaget er fremsat som del af Kommissionens pakke vedrørende midtvejsevalueringen af EU's flerårige finansielle ramme (MFF).

Forslaget indebærer ny finansiering på 10 mia. euro, som kanaliseres ud i eksisterende programmer. Midlerne forhandles i regi af Kommissionens forslag til revision af MFF¹. Herudover forslås det, at 2,13 mia. euro allokeres til European Innovation Council (EIC) under Horizon Europe.

Der ændres dertil i en række eksisterende EU-programmer, så de også vil kunne støtte projekter som falder inden for platformens formål. Der åbnes for fleksibilitet i reglerne for tildeling af støtte via EU's Regionalfond, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Socialfond Plus til STEP-projekter, for at skabe incitament for at rette støttemidler mod STEP-formål.

Forslaget vil oprette et såkaldt suverænitetmærke ("Sovereignty Seal"). Mærket skal fungere som en kvalitetsmarkør og indikere, at et projekt falder ind under de formål, som platformen opstiller vedrørende støtte til strategisk vigtige teknologiområder.

Regeringen hilser forslaget velkomment og støtter ambitionen om at styrke EU's position inden for strategisk vigtige teknologier, herunder både i forhold til udvikling og fremstilling af de omfattede teknologier samt øget forsyningsikkerhed i værdikæder. I lyset af en skærpet geopolitisk situation

¹ KOM(2023) 337

og en global konkurrence om strategiske teknologier kan forslaget medvirke til EU's langsigtede konkurrenceevne og et mere robust og modstandsdygtigt samfund i EU og Danmark.

Det er samtidig væsentligt, at offentlige midler anvendes målrettet og effektivt. Regeringen finder, at forhandlingerne om STEP ikke bør foregribe forhandlingerne om revision af den flerårige finansielle ramme (MFF), hvor regeringen er skeptisk over for en genåbning af MFF-aftalen, herunder yderst skeptisk over for at justere i de aftalte udgiftslofter. Regeringen finder således, at forslaget i stedet finansieres eksempelvis via omprioriteringer inden for de nuværende programmer. Forøgelse i rammerne for de enkelte programmer bør under alle omstændigheder målrettes dem med højest potentiale for inddragelse af private investeringer.

Endeligt finder regeringen det vigtigt, at forslaget medfører reelle simplificeringer for virksomhedernes mulighed for at søge støtte, fx via suverænitetsmærket, for derved at reducere byrder for erhvervslivet.

Net Zero Industry Act

EU-Kommissionen fremsatte den 16. marts 2023 forslag til Net Zero Industry Act. Forslaget er et centralt element i EU's grønne industripolitik og er kommet som reaktion på den amerikanske Inflation Reduction Act, globale udsving i forsyningskæder, krigen i Ukraine og det grønne teknologikapløb mellem USA og Kina.

EU's industripolitik har til formål at skabe bedre erhvervspolitiske rammevilkår for at fastholde og opskalere virksomheders produktion af grønne nøgleteknologier i EU. Der er to hovedelementer. Det ene er støtte til virksomheders etablering og opskalering af grønne teknologier, som bl.a. adresseres i de lempede og midlertidige statsstøtteregler. Det andet hovedelement er regulering, forsyningskæder mv., som NZIA omhandler.

Konkret indeholder NZIA et mål om, at EU-landene i 2030 skal have etableret fremstillingskapacitet til at dække 40 pct. af EU's årlige udrulning af såkaldte net-zero teknologier. Det er teknologier, som anses for at være særligt kritiske for EU's konkurrenceevne, indfrielse af klimamålene og forsyningsikkerheden i det europæiske energisystem – blandt andet vind og solceller. Forslaget indeholder en række administrative og reguleringsmæssige tiltag for at nå målet – såsom hurtigere og mere enkle tilladelsesprocedurer, nye udbudsregler og tiltag til at starte et europæisk marked for CO₂-fangst, -transport og -lagring.

Regeringen finder det i lyset af skærpet global konkurrence vigtigt at øge indsatsen for at gøre EU mere attraktivt for grønne virksomheder. Samtidig gør den geopolitiske virkelighed det nødvendigt at mindske EU's strategiske afhængigheder af tredjelande, når det gælder teknologier, der er kritiske for EU's energiforsyning og indfrielse af klimamålene.

Særligt formålet om at forenkle regler og reducere sagsbehandlingstider er et konkurrenceparameter, som kan styrke EU i det globale teknologikapløb. Øget miljømæssig bæredygtighed og modstandsdygtighed i offentlige udbud om grønne teknologier kan medføre en betydelig konkurrencefordel for europæiske virksomheder, fx vindmølleindustrien, som i højere grad vil kunne konkurrere med virksomheder fra tredjelande.

Derfor lægges der op til, at regeringen overordnet støtter forslaget, som indeholder flere tiltag, der kan få positiv effekt for europæisk og dansk grøn industri og konkurrenceevne, men arbejder for at sikre at forslagets omkostninger i højere grad står på mål med dets formål.

2. Dagsordenspunkter for rådsmødet

Vedtagelse af Rådets generelle indstilling til Kommissionens forslag til en designreform

På konkurrenceevnerådsmødet den 25. september 2023 forventes Rådet, at vedtage politisk enighed om den generelle indstilling for forslaget til en designreform. Danmark vil støtte dette, fordi det aktuelle kompromisforslag indeholder harmonisering af designreglerne, der gør designregistrering mindre tungt for SMV'ere og individuelle designere, samt fordi at forslaget kan styrke konkurrencen på reservedelsmarkedet til gavn for forbrugerne. Det er i tråd med forhandlingsmandatet, som regeringen indhentede i maj.

Herefter vil Rådet indgå i forhandlinger med Europa-Parlamentet om sagen.

Kommissionen fremsatte d. 28. november 2022 forslag om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 6/2002 om EF-design og om ophævelse af Kommissionens forordning (EF) nr. 2246/200 om de gebyrer, der er ved registrering af EF-design, samt om ophævelse og erstatning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/71/EF om retlig beskyttelse af mønstre. Forslaget består af to retsakter, en forordning og et direktiv, og fremsættes som én sammenhængende pakke.

Pakken indeholder ændringer af både procesmæssig og materiel karakter. Hovedformålet er at modernisere og yderligere harmonisere den nuværende EU-lovgivning om designbeskyttelse ved bl.a. at fjerne hindringer i det indre marked på designområdet og gøre det lettere for SMV'er og individuelle designere at registrere designs.

Forslaget lægger op til at liberalisere markedet for reservedele ved at udfase designbeskyttelsen af reservedele til bl.a. biler over en 10-årig periode. Dette vil medføre en øget konkurrence på markedet for reservedele til gavn for forbrugerne. Herudover lægger forslaget op til at harmonisere processen hos Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret (EUIPO).

Regeringen støtter en modernisering af designreglerne. Regeringen finder det vigtigt at harmonisere reglerne på designområdet og lette processen for designbeskyttelse i EU, således at særligt SMV'er og individuelle designere får bedre adgang til designbeskyttelse.

Opfølgning på EU's langsigtede konkurrenceevne og produktivitet i lyset af Kommissionens meddelelser 'EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030' og '30 året for det indre marked': Politisk drøftelse af betydningen af konkurrenceevnetjekket i formuleringen af lovgivningsforslag.

Der er på konkurrenceevnerådsmødet den 25. september 2023 lagt op til en drøftelse af 'konkurrenceevnetjekkets' rolle i formuleringen af ny EU-lovgivning, og hvordan dette kan være med til at sikre EU's konkurrenceevne på lang sigt.

Kommissionen har i juli 2023 udarbejdet et udkast til konkurrenceevnetjekket. Det er Kommissionens redegørelse for, hvordan et givent lovforslag påvirker europæiske virksomheders konkurrenceevne, og udkastet baserer sig på fire parametre: Pris- og omkostninger, international konkurrence, innovationsevne og et særskilt fokus på SMV'erne.

Drøftelsen tager udgangspunkt i Det Europæiske Råds konklusioner fra marts og juni 2023, som opfordrede til at styrke det indre marked og den europæiske konkurrenceevne bl.a. gennem konkrete værktøjer som konkurrenceevnetjekket.

Drøftelsen skal derudover ses i lyset af Kommissionens meddelelser fra marts 2023 om 'EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030' og '30 året for det indre marked', samt Kommissionens fremsatte målsætning om, at virksomheders rapporteringsforpligtigelser fra EU-lovgivning skal reduceres med 25 pct.

Regeringen hilser drøftelsen velkommen og støtter fuldt ud ambitionen om at styrke EU's langsigtede konkurrenceevne gennem konkrete værktøjer som et konkurrenceevnetjek. Regeringen vil i den forbindelse arbejde for, at konkurrenceevnetjekket i tilstrækkelig grad belyser et lovforslags betydning for EU's konkurrenceevne, og at der tages højde for dette i fremsættelsen af nye lovforslag. Regeringen støtter derudover målsætningen om en 25 pct. reduktion i virksomhedernes rapporteringsforpligtigelser og vil arbejde for, at der fremsættes ambitiøse tiltag, der kan sikre, at målsætningen opnås.

Forslag til forordning om typegodkendelse af motorkøretøjer og motorer samt af systemer, komponenter og separate tekniske enheder til sådanne køretøjer med hensyn til emissioner og batteriers holdbarhed (Euro 7)

Sagen sorterer under Miljøministeriets ressort. Derfor vil miljøministeren forelægge sagen for Folketinget.